

**Звіт про управління
за 2019 рік**

1. Повне найменування: **Товариство з обмеженою відповідальністю
«Артеріум ЛТД»**

Дочірня компанія - Корпорація «Артеріум» (код за ЄДРПОУ –33406813)

2. Організаційно-правова форма: **товариство з обмеженою відповідальністю**

3. Ідентифікаційний код за ЄДРПО: **35947033**

4. Місцезнаходження: **01032, Шевченківській р-н, м. Київ,
вул. Саксаганського, 139**

Зміст

- I. Організаційна структура та опис діяльності підприємства.
- II. Результати діяльності.
- III. Ліквідність та зобов'язання.
- IV. Екологічні аспекти.
- V. Соціальні аспекти та кадрова політика.
- VI. Ризики.
- VII. Дослідження та інновації.
- VIII. Фінансові інвестиції.
- IX. Перспективи розвитку.
- X. Корпоративне управління.

I. Організаційна структура та опис діяльності підприємства.

ТОВ «Артеріум ЛТД» (код за ЄДРПОУ – 35947033) була заснована в Україні 30.05.2008 р.(далі - Компанія).

Основною діяльністю Компанії є лізинг інтелектуальної власності та подібних продуктів, крім творів, захищених авторськими правами (КВЕД 77.40).

Дочірня компанія - Корпорація «Артеріум» (код за ЄДРПОУ –33406813) заснована в Україні 10.03.2005р. (далі – Корпорація)

Основною діяльністю Корпорації є оптова торгівля фармацевтичними препаратами (КВЕД 46.46).

Для цілей Консолідованого звіту з управління – (далі – «Звіт») - «Артеріум ЛТД» та Корпорація «Артеріум» разом називаються – «Група».

Далі по тексту для даного Консолідованого звіту з управління будуть наводитись дані консолідовані для Групи. Якщо інформацію не можливо для цілей цього Звіту згрупувати по Групі, то в вона буде наведена окремо для кожної компанії.

Опис діяльності Артеріум ЛТД

Основними напрямками діяльності Компанії є наступні:

- надання послуг з організації процесу реєстрації ГЛЗ та отримання реєстраційних свідоцтва у різних країнах;
- надання послуг з організації проведення процесу клінічних досліджень;
- надання послуг з організації та супроводу науково-дослідницьких та дослідно-конструкторські робіт (НДДКР), що включає в себе наукові дослідження, що передують запуску випуску нового фармацевтичного продукту або системи в промислове виробництво.
- надання в оренду інтелектуальної власності (торгівельні марки, ноу-хау, розробки та інші);
- надання в оренду фармацевтичного обладнання.

Команда висококваліфікованих фахівців має досвід успішного ведення діяльності в 16 країнах світу для 6 категорій продукції: активних фармацевтичних інгредієнтів, лікарських засобів для застосування людиною, ветеринарних лікарських засобів, рослинних лікарських засобів, виробів медичного призначення, дієтичних добавок.

Бізнес-стратегія «Артеріум ЛТД»

Головною метою та бізнес-стратегією діяльності «Артеріум ЛТД» є отримання прибутку від здійснення господарської діяльності шляхом розширення спектру наданих послуг та кола споживачів.

Компанія спеціалізується на наданні супутніх послуг у фармацевтичній сфері, а саме:

- надання професійних послуг з реєстрації (маркетингової авторизації), управління безпекою та якістю медичної продукції в Україні та країнах СНД. Компанія має штат висококваліфікованого персоналу, що має досвід та знання у сфері реєстрації лікарських засобів, у сфері законодавства України та інших країн світу та взаємодії з регуляторними органами. Компанія співпрацює з державними органами, що видають державні свідоцтва реєстрації лікарських засобів.
- надання послуг з організації проведення процесу клінічних досліджень в Україні;

Товариство з обмеженою відповідальністю "АРТЕРІУМ ЛТД"

- надання послуг з організації та супроводу науково-дослідницьких та дослідно-конструкторських робіт (НДДКР), що включає в себе наукові дослідження, що передують запуску випуску нового фармацевтичного продукту або системи в промислове виробництво.
- надання в оренду інтелектуальної власності (торгівельні марки, ноу-хау, розробки та інші);
- надання в оренду фармацевтичного обладнання. Компанія займається пошуком та закупкою обладнання, що використовується у виробництві фармацевтичної продукції.

Одним із стратегічних пріоритетів Компанії є довгострокове лідерство та сталий розвиток шляхом розширення бізнесу, визначення нових можливостей у задоволенні потреб споживачів, довгострокова співпраця з партнерами, постійне покращення якості послуг та формування високої довіри споживачів.

У майбутньому Компанія планує збільшувати частку на вітчизняному ринку та закордоном (в тому числі на ринках Сербії, Словенії, Країнах СНД, В'єтнаму, Грузії та ін).

Бізнес-стратегія Компанії направлена на розширення кола споживачів на ринку України та на зовнішніх ринках. Для надання послуг Компанія налагоджує договірні відносини з іноземними контрагентами, а саме: постачальниками фармацевтичного обладнання, регуляторними органами в інших країнах; фармацевтичними розробниками тощо. Договірні відносини з контрагентами будуються на ринкових умовах.

Головними аспектами, що можуть внести зміни та вплинути на бізнес-стратегію Артеріум ЛТД на зовнішніх ринках та внутрішньому ринку, зокрема, можуть бути: розвиток та завоювання попиту на послуги; зміни в регуляторному законодавстві; ступінь захищеності Компанії від ризиків, оцінка політичних змін та наявність негативних факторів, вплив існуючого законодавства та оцінка впливу прогнозованих змін, термін дії партнерських домовленостей та інші фактори, які обумовлюють щоденну діяльність Компанії.

Організаційна структура Артеріум ЛТД

Організаційна структура підприємства ТОВ «Артеріум ЛТД» складається з відповідних служб та відділів з виділенням функцій керування фінансами, комерційною діяльністю, виробництвом та якістю. Серед них: дирекція, відділ реєстрації, бухгалтерія, відділ інновацій, відділ клінічних досліджень, група управління проектами, директор із взаємодії з регуляторними органами, відділ з експертизи та реєстрації фітопрепаратів, сектор охорони, менеджер з досліджень та розробок, сектор логістики та закупівель, служба управління персоналом.

Опис діяльності Корпорації «Артеріум» (дочірня компанія)

Корпорація «Артеріум» – одна з провідних українських фармацевтичних компаній. Створена в 2005 році, Корпорація «Артеріум» займається реалізацією фармацевтичної продукції в Україні та зовнішніх ринках (в тому числі країнах СНД, Словенії, Сербії, Грузії, В'єтнаму та інших).

У рамках своєї операційної діяльності Корпорація «Артеріум» володіє ліцензіями, займається є дистрибуцією фармацевтичної продукції, здійснює маркетинг сучасних ефективних, безпечних і якісних препаратів приблизно 150 генеричних та кількох оригінальних лікарських засобів в 11 з 14 фармакотерапевтичних груп. Препарати займають провідні позиції в ряді сегментів фармацевтичного ринку:

- J «Протимікробні препарати для системного застосування»;
- G «Засоби, що впливають на сечостатеву систему»;
- N «Засоби, що діють на нервову систему»;

- D «Дерматологічні засоби»;
- C «Засоби, впливають на серцево-судинну систему »;
- L «Антинеопластичні й імуномодельючі засоби»;
- R «Засоби, що діють на респіраторну систему».

Особливе місце в продуктовому портфелі займають оригінальні препарати: «Тіотриазолін», «Тіоцетам», «L-лізину есцинат», «Уролесан», «Резістол».

Бізнес-стратегія Корпорації «Артеріум»

Бізнес-стратегія Корпорації «Артеріум» полягає у просуванні на вітчизняному та закордонних ринках якісних та ефективних лікарських засобів для забезпечення здорового, тривалого та більш продуктивного життя.

Одним із стратегічних пріоритетів Корпорації є довгострокове лідерство та сталий розвиток цінностей Корпорації шляхом розширення бізнесу, визначення нових можливостей у задоволенні потреб охорони здоров'я, постійного покращення якості та формування високої довіри до продукції, що реалізується.

В 2013-2014 роках Корпорацією переоформлені Ліцензії на оптову торгівлю антибактеріальними, ветеринарними та рослинними препаратами. Ліцензії надані на необмежений термін, це означає, що діяльність Корпорації відповідає основним стратегічним цілям по досягненню довгострокового лідерства в галузі та формування високої довіри до продукції, що реалізується.

У майбутньому Корпорація планує збільшувати частку на вітчизняному ринку та закордоном. Висока увага приділяється розвитку експортного напрямку збуту в межах СНД, а також в країни далекого сходу.

При цьому бізнес-стратегія Корпорації з проникнення на ринок чи завоювання частини ринку, може викликати зменшення поточних прибутків Корпорації від операцій на такому ринку, з метою очікування зростання прибутків у майбутньому. Крім того, Корпорація, з метою проникнення на новий ринок чи завоювання (або ж відстоювання) своєї позиції на ринку може тимчасово нести більші витрати (наприклад, первинні витрати або заходи на стимулювання споживчого попиту), а отже, може досягнути меншого рівня прибутковості, ніж на інших ринках з аналогічною (або порівнювальною) продукцією.

Головними аспектами, що можуть внести зміни та вплинути на бізнес-стратегію Корпорації на зовнішніх ринках та внутрішньому ринку, зокрема, можуть бути: розвиток та завоювання попиту на нову продукцію, ступінь захищеності Корпорації від ризиків, оцінка політичних змін та наявність негативних факторів, вплив існуючого законодавства та оцінка впливу прогнозованих змін, термін дії партнерських домовленостей та інші фактори, які обумовлюють щоденну діяльність Компанії.

Продуктовий портфель Корпорації

Основними групами товарів Корпорації є: антибактеріальні та рослинні лікарські препарати, препарати для ветеринарії.

Антибактеріальні препарати

Препарати, що реалізує Корпорація, впродовж тривалого часу є лідерами на вітчизняному та закордонних ринках фармацевтичних товарів. Серед них традиційні препарати: Цефазолін, Ампіцилін, Амоксил® (амоксицилін), Бензилпеніцилін, Біцилін-3®, Біцилін-5®, Глітейк

(тейкопланин), Ніфуроксазид, Азимед® (азитроміцин), Кларитроміцин, Гепацеф® (цефоперазон), Цефтріаксон, Цефтам® (цефтазидим), Аміцил® (амікацин), Кімацеф® (цефуроксим), Орнізол® (орнідазол), та антибіотики нових поколінь: Амоксил-К (амоксцилін / клавуланат), Флоксіум® (левофлоксацин), Гепацеф комбі (цефоперазон/сульбактам), Квадроцеф® (цефепім), Мепенем® (меропенем), Лінезолідин (лінезолід).

Рослинні лікарські препарати

Корпорація є одним з лідерів у сфері реалізації ГЛЗ на основі екстракції рослинної лікарської сировини, які представлені 94 рецептурними і безрецептурними лікарськими препаратами, серед яких лідерами є такі продукти: Седавіт, Уролесан, Імуно-Тон, L-лізину есцинат, Резістол.

Препарати для ветеринарії

Корпорація здійснює реалізацію традиційних ветеринарних препаратів (антибактеріальні препарати, кардіологічні та гастроентерологічні, дерматологічні та антигельмінтні препарати для сільськогосподарських та дрібних домашніх тварин: Енвайр; Санодерм®; Тіопротектин®; Браво), так і нових для ветеринарії антибактеріальних препаратів (Цефінель – перший вітчизняний ветеринарний антибактеріальний препарат цефалоспоринового ряду III покоління, та Цефазолін – препарат для лікування собак та котів при перитонітах, захворюваннях органів дихання, сечостатевої системи, кісток та суглобів. Крім цього в портфель реалізації препаратів для лікування сільськогосподарських тварин входять антибактеріальні препарати: Бензилпеніцилін, Біцилін®-3, Біцилін® -5, Стрептоміцин, Натрію хлорид 0,9%, Новокаїн 0,5%.

Особливості реалізації

Реалізація лікарських засобів має сезонний характер, що пов'язано із сезонністю попиту на ліки та медичні препарати різних фармакологічних груп. Зокрема, обсяги продажів зростають у холодну пору року, коли найактивніше продаються протизапальні засоби та антибіотики. Відносний спад продажів спостерігається літом. Крім того, в залежності від сезону змінюється структура продажів препаратів. В літні місяці переважну частку продажів мають лікарські засоби, що діють на систему травлення та метаболізм. У перехідні пори року (весна, осінь) значну питому вагу в обсягах продажів займають протівірусні препарати, засоби для зміцнення імунітету та вітаміни.

Якість продукції

Лікарські засоби, які реалізує Корпорація, відповідають наступним вимогам:

- Належної виробничої практики (GMP);
- Система якості відповідає принципам Міжнародної Організації з Гармонізації (ICH Q8, ICH Q9, ICH Q10), підходам ISO;
- Належної дистриб'юторської практики (GDP);
- Належної практики зберігання (GSP).

Організаційна структура Корпорації «Артеріум»

Структура Корпорації «Артеріум» складається: дирекція, департамент виробничих операцій, департамент з досліджень та розробок, департамент управління персоналом та охорони праці, комерційний департамент, фінансовий департамент

Результати діяльності.

Товариство з обмеженою відповідальністю "АРТЕРІУМ ЛТД"

Група для цілей управління капіталом визначає капітал як сукупність власного капіталу та усіх відповідних резервів.

Управління капіталом Групи спрямовано на забезпечення безперервності діяльності Групи з одночасним зростанням приросту прибутків через оптимізацію співвідношення власних та залучених коштів. Загальна стратегія Групи щодо управління капіталом залишається незмінною.

<i>Розрахунок фінансових показників</i>	<i>31.12.2019</i>	<i>31.12.2018</i>
<i>Випущений капітал</i>	<i>500</i>	<i>500</i>
<i>Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)</i>	<i>(25 658)</i>	<i>(82 149)</i>
<i>Неконтролююча доля участі</i>	<i>(9 176)</i>	<i>(8 330)</i>
<i>Разом власного капіталу</i>	<i>(34 334)</i>	<i>(89 979)</i>
<i>Довгострокові зобов'язання</i>	<i>11 915</i>	<i>20 148</i>
<i>Поточна частина за довгостроковими зобов'язаннями</i>	<i>17 282</i>	<i>-</i>
<i>Торговельна кредиторська заборгованість</i>	<i>1 932 781</i>	<i>1 524 615</i>
<i>Забезпечення</i>	<i>25 521</i>	<i>21 462</i>
<i>Інші зобов'язання</i>	<i>66 517</i>	<i>41 853</i>
<i>Загальна сума позичених коштів</i>	<i>2 054 016</i>	<i>1 608 078</i>
<i>Грошові кошти та їх еквіваленти</i>	<i>244 874</i>	<i>100 332</i>
<i>Чистий борг</i>	<i>1 809 142</i>	<i>1 507 746</i>
<i>Разом власний капітал та чистий борг</i>	<i>1 774 808</i>	<i>1 417 767</i>
<i>Чистий борг/Власний капітал та чистий борг</i>	<i>1,02</i>	<i>1,06</i>

Показники власного капіталу та загальної суми позикових коштів Групи, станом на 31.12.2019 року збільшилися, порівняно із 31.12.2018, на 55 645 тис. грн та 445 938 тис. грн. відповідно.

<i>Розрахунок фінансових показників</i>	<i>31.12.2019</i>	<i>31.12.2018</i>
<i>Прибуток (збиток) до оподаткування</i>	<i>92 086</i>	<i>77 306</i>
<i>Фінансові витрати</i>	<i>4 716</i>	<i>3 892</i>
<i>Фінансові доходи</i>	<i>-</i>	<i>(204)</i>
<i>EBIT (прибуток до вирахування податків, витрат на відсотки)</i>	<i>96 802</i>	<i>80 994</i>
<i>Амортизація основних засобів та нематеріальних активів</i>	<i>43 802</i>	<i>48 293</i>
<i>EBITDA (прибуток до вирахування податків, витрат на відсотки та амортизації)</i>	<i>140 604</i>	<i>129 287</i>
<i>Чистий борг на кінець року</i>	<i>1 809 142</i>	<i>1 507 746</i>
<i>Чистий борг на кінець року/EBITDA</i>	<i>12,87</i>	<i>11,66</i>

Товариство з обмеженою відповідальністю "АРТЕРІУМ ЛТД"

Під терміном ЕВІТДА мається на увазі аналітичний показник, що дорівнює обсягу прибутку до вирахування витрат за відсотками, сплати податків та амортизаційних відрахувань. Протягом звітних періодів у підходах до управління капіталом змін не відбувалось. У 2019 році показник ЕВІТДА вище порівняно з 2018 роком на 11 317 тис. грн та склав 140 604 тис. грн.

У 2019 році фінансові результати Групи характеризуються як задовільні. Прибуток до оподаткування за 2019 рік склав 92 086 тис. грн, що більше на 14 780 тис. грн, порівняно з результатом за 2018 рік. Показник ЕВІТДА відповідно збільшився порівняно із 2018 роком на 9%.

II. Ліквідність та зобов'язання

Опис обраної політики щодо фінансування діяльності підприємства, достатність робочого капіталу для поточних потреб, можливі шляхи покращення ліквідності за оцінками фахівців Компанії.

<i>Показники ліквідності</i>	<i>31.12.2019</i>	<i>31.12.2018</i>
<i>Коефіцієнт абсолютної ліквідності</i>	<i>0,120</i>	<i>0,063</i>
<i>Коефіцієнт швидкої ліквідності</i>	<i>0,824</i>	<i>0,790</i>
<i>Коефіцієнт поточної ліквідності</i>	<i>0,887</i>	<i>0,872</i>

Коефіцієнт абсолютної ліквідності показує, яку частину кредиторської заборгованості Група може погасити негайно. Станом на 31.12.2019 Група може погасити 12% кредиторської заборгованості (на 31.12.2018 - 6,3%).

Коефіцієнт швидкої ліквідності показує наскільки ліквідні кошти Групи покривають його короткострокову заборгованість. В ліквідні активи Групи включаються всі оборотні активи Групи, за винятком товарно-матеріальних запасів.. Станом на 31.12.2019 ліквідні кошти Групи покривають її короткострокову заборгованість на 82,4% (станом на 31.12.2018 – 79%).

Коефіцієнт поточної ліквідності показує чи достатньо у Групи коштів, які можуть бути використані ним для погашення своїх короткострокових зобов'язань протягом року. Станом на 31.12.2019 у Групи достатньо коштів для погашення своїх короткострокових зобов'язань на 88,7% (на 31.12.2018 – 87,2%).

У наступній таблиці наданий аналіз монетарних зобов'язань, згрупованих на підставі терміну, що залишився до дати погашення зобов'язання за контрактом, після 31 грудня 2019 року:

<i>Зобов'язання станом на 31.12.2019 року</i>	<i>До 1 року</i>	<i>Від 1 року до 5 років</i>	<i>Разом</i>
<i>Довгострокові зобов'язання</i>	-	11 915	11 915
<i>Торговельна та інша кредиторська заборгованість</i>	1 984 637	-	1 984 637
<i>Разом:</i>	1 984 637	11 915	1 996 552

У наступній таблиці наданий аналіз монетарних зобов'язань, згрупованих на підставі терміну, що залишився до дати погашення зобов'язання за контрактом, після 31 грудня 2018 року:

<i>Зобов'язання станом на 31.12.2018 року</i>	<i>До 1 року</i>	<i>Від 1 року до 5 років</i>	<i>Разом</i>
<i>Довгострокові зобов'язання</i>	-	20 148	20 148
<i>Торговельна та інша кредиторська заборгованість</i>	1 560 007	-	1 560 007

<i>Зобов'язання станом на 31.12.2018 року</i>	<i>До 1 року</i>	<i>Від 1 року до 5 років</i>	<i>Разом</i>
Разом:	1 560 007	20 148	1 580 155

Суми торговельної та іншої кредиторської заборгованості, які приведено вище, не включають суми заборгованості з авансів отриманих, за заробітною платою, нарахувань пов'язаних із нею та податків.

Аналіз ліквідності полягає в порівнянні коштів по активу, згрупованих за ступенем їх ліквідності і розташованих у порядку убунання ліквідності, із зобов'язаннями по пасиву, згрупованими за термінами їх погашення і розташованими у порядку зростання термінів погашення.

<i>Активи у порядку убунання ліквідності</i>	<i>31.12.2019</i>	<i>31.12.2018</i>
Найбільш ліквідні активи (A1)	244 874	100 332
Швидко реалізовані активи (A2)	1 437 213	1 154 779
Повільно реалізовані активи (A3)	130 036	130 277
Важко реалізовані активи (A4)	207 559	132 711
Разом:	2 019 682	1 518 099

<i>Пасиви у порядку зростання термінів погашення</i>	<i>31.12.2019</i>	<i>31.12.2018</i>
Найбільш термінові зобов'язання (П1)	1 999 298	1 566 468
Короткострокові пасиви (П2)	42 803	21 462
Довгострокові пасиви (П3)	11 915	20 148
Власний капітал (П4)	(34 334)	(89 979)
Разом:	2 019 682	1 518 099

IV. Екологічні аспекти.

Системи управління якістю Групи відповідають вимогам міжнародного стандарту управління якістю ISO 9001.

Корпорація має сертифікат GMP ISO 14001:2006

Всі бізнес-процеси Групи відповідають вимогам Належної виробничої практики (GMP). Система якості відповідає принципам Міжнародної Організації по Гармонізації (ICH Q8, ICH Q9, ICH Q10), підходам ISO, вимогам Належної дистрибуторської практики (GDP) і Належної практики зберігання (GSP).

GMP - міжнародний стандарт є основним документом, за яким здійснюється сертифікація фармацевтичних виробництв у всьому світі. Ліки, активні інгредієнти, харчові добавки (БАДи), медичні пристрої та діагностичне обладнання виготовляються в строгій відповідності з його вимогами. Наявність у підприємства сертифіката GMP підтверджує, що його продукція

виробляється в умовах, що виключають потрапляння сторонніх речовин, має необхідний хімічний склад і упакована належним чином (збереже свої властивості протягом усього терміну придатності).

В Україні сертифікація фармацевтичних підприємств за стандартом Good Manufacturing Practice обов'язкове. Згідно з українським законодавством, виробники лікарських засобів повинні мати документи, що підтверджують відповідність виробництва вимогам належної виробничої практики (Good Manufacturing Practice). Даний сертифікат забезпечує стабільно високу якість продукції, що випускається; підвищення конкурентоспроможності; отримання переваг при участі в тендерах; зростання інвестиційної привабливості; доступ на зарубіжні ринки. Сертифікат GMP видається строком на 5 років і має світове визнання.

GxP (Good x Practice) це загальний термін, який використовується для визначення ефективних практик якості (керівних принципів і правил) в багатьох сферах, в тому числі і у фармацевтичній, де «х» є символом для змінної.

GxP базується на керівництвах, які охоплюють всі етапи життєвого циклу лікарського засобу від його розробки, закупівлі сировини, матеріалів та їхнього контролю через валідацію і ретельний моніторинг технологічного процесу до перевірки якості кінцевого продукту і контролю реалізації кінцевому споживачу. Метою GxP є забезпечення населення якісними лікарськими засобами, що не в останню чергу зумовлюється обов'язковим протоколюванням кожної дії, яка вчиняється з препаратом.

В Україні належні практики запроваджуються на рівні стандартів Міністерства охорони здоров'я України (МОЗ України). Для їх розробки як основа використовуються міжнародна практика, а саме: директиви ЄС і ВООЗ. Ще у 2004 році на рівні постанови Кабінету Міністрів України (КМУ) було затверджено вектор розвитку фармацевтичної галузі України у напрямку поступового запровадження окремих керівництв, зокрема, належної виробничої, дистрибуторської, лабораторної та клінічної практик. Однак це далеко не вичерпний перелік сфер, у яких зазвичай затверджуються керівництва.

Група дотримуються усіх нормативних та законодавчих вимог України, які покликані забезпечити раціональне використання природних ресурсів та зменшити негативний вплив виробництва на навколишнє середовище. У Групи впроваджена і діє екологічна політика, головні принципи якої передбачають:

- дотримання законодавчих вимог ;
- раціональне і економне використання природних ресурсів;
- сталий розвиток - економічне зростання, який враховує екологічні наслідки господарської активності;

Система екологічного менеджменту приділяє особливу увагу мінімізації утворення відходів.

Група дотримується принципів Зеленого офісу. Ми зменшуємо використання паперу за рахунок впровадження в компанії електронного документообігу. Ми відмовилися від використання пластикового посуду, впровадили практику відеоконференцій для зниження кількості відряджень співробітників, зменшили обсяги споживання паперу за рахунок двостороннього друку, рекомендуємо співробітникам вимикати всі пристрої з мережі після закінчення робочого дня, беремо участь в еко-акціях, збираємо відходи, які можуть бути повторно перероблені в місцях їх утворення.

Основні принципи з екологічної політики:

- *Відповідальне споживання ресурсів •*
- *Мінімізація негативного впливу на середовище •*

- *Еко-обізнаність персоналу*

V. Соціальні аспекти та кадрова політика.

Кадрова політика Групи регламентується в межах чинного законодавства та нормативних актів України.

Призначення сучасної кадрової політики – своєчасно формулювати цілі відповідно до стратегії розвитку організації, порушувати проблеми і ставити завдання, знаходити способи досягнення цілей. Кадрова політика має за головну мету забезпечення сьогодні та в майбутньому кожної посади і робочого місця персоналом належної кваліфікації.

Функцію управління системою розвитку та професійного навчання персоналу виконує служба управління персоналом.

Група затверджує річні плани внутрішнього і зовнішнього навчання персоналу, розроблені програми навчання персоналу. Професійне навчання працівників носить безперервний характер і проводиться протягом їх трудової діяльності; спрямоване на забезпечення, підтримання на належному рівні та вдосконалення професійних якостей персоналу для ефективного виконання робочих обов'язків та перспективних планів і завдань.

Застосовуються три види навчання персоналу:

- первинна підготовка персоналу - процес введення у посаду, професійне навчання, стажування нових фахівців, професійне навчання працівників, яких переведено на іншу посаду, навчання робітничій професії нових робітників;
- періодичне подальше навчання персоналу - для підтримання кваліфікації персоналу на рівні, достатньому для ефективного виконання посадових обов'язків; щорічне навчання з питань GxP, HACCP, стандартів менеджменту ISO, нормативної документації, періодичне навчання з питань охорони праці, тренінги управлінського розвитку та підвищення особистої ефективності;
- позапланове навчання персоналу – проводиться при змінах у законодавстві, при змінах/введенні нових процесів або при виявленні невідповідностей.

З метою підтримання протягом трудової діяльності у працівників кваліфікаційних знань і навичок на належному рівні, періодично проводиться перевірка знань нормативної документації, необхідної для виконання робочих обов'язків. При залученні сторонніх організацій для підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників, рішення про вибір постачальника навчальних послуг/ навчання приймається керівниками служб, працівники яких направляються на навчання, з узгодженням змісту програми та кваліфікаційного рівня викладачів та за узгодженням з керівником служби.

Заохочення (мотивація) працівників здійснюється на підставі Положень про преміювання: загально корпоративне Положення про преміювання. Також додатково, окремо по підрозділах наявні Положення про преміювання.

Працевлаштування здійснюється відповідно до чинного законодавства про працю України.

При працевлаштуванні для всіх існують рівні можливості відповідно до законодавства з праці.

- Облікова кількість штатних працівників Групи станом на 31.12.2019р. складає- 443 особи;
- Середньооблікова чисельність штатних працівників облікового складу – 426 осіб;
- Середня чисельність позаштатний працівників та сумісників - 66 осіб.
- Частка жінок на керівних посадах –61%

– Із середньооблікової кількості штатних працівників, кількість жінок – 265 осіб.

VI. Ризики.

На Групу здійснюють вплив ризик держави, ризик податкової системи, ринковий ризик (включно з валютним ризиком та ризиком процентної ставки) та ризик управління капіталом, що витікає з наявності у Групі фінансових інструментів.

Керівництво проводить активний контроль фінансових та ринкових ризиків, та приймає у разі необхідності, відповідні заходи.

Ризик геополітичного середовища

Україна пережила політичні та економічні зміни, що вплинули, і можуть продовжувати впливати на діяльність Групи в цьому середовищі.

Політичний ризик є досить високим, адже Україна знаходиться в процесі глибоких інституційних змін, які супроводжуються трансформацією політико-правової системи. Законодавча сфера характеризується певною нестабільністю. Різкі коливання валютних курсів, можливість погіршення економічної ситуації в державі та падіння життєвого рівня населення можуть негативно позначитись на діяльності

На даний час Україна переживає період великих проблем, але у разі успішного їхнього подолання, країна може зайняти набагато вигідніше становище, ніж раніше. Велике поєднання природних, інтелектуальних, людських і виробничих ресурсів разом з ефективним і компетентним урядом відкриває багато нових можливостей для розвитку країни на геополітичній арені, що постійно змінюється. Отже, перспективи для майбутньої економічної стабільності в Україні істотно залежать від ефективності економічних заходів і реформ, що проводяться спільно з правовим, нормативним та політичним розвитком, які знаходяться поза контролем Групи.

Ризики податкової системи України

В Україні основним документом, що регулює різні податки, встановлені як центральними, так і місцевими органами влади, є Податковий Кодекс України. Такі податки включають податок на додану вартість, податок на прибуток, податок з доходів фізичних осіб та інші податки.

Податкові декларації/відшкодування є предметом перегляду та розглядання багатьох органів влади, які уповноважені законодавством накладати значні штрафи, пені та нараховувати відсотки. Такі обставини загалом створюють в Україні більше податкових ризиків у порівнянні з країнами, які мають більш розвинені податкові системи. Загалом, українські податкові органи можуть переглянути податкові зобов'язання платників податків лише протягом трьох років після подання відповідного податкового відшкодування. Однак, таке законодавче обмеження в часі може не братися до уваги або бути продовженим за певних обставин.

Валютний ризик

Група здійснює свою діяльність як на території України, так і працює із іноземними компаніями. Внаслідок чого на Групу здійснюють вплив економічні та фінансові ризики ринків України, що проявляють характерні особливості, притаманні ринкам, що розвиваються. Незважаючи на політичну та економічну ситуацію, яка склалася в Україні, Група планує працювати в рамках своїх основних контрактів та не прогнозує втрати ринків збуту.

У відношенні валютного ризику керівництво встановлює ліміти на рівень схильності ризику в розрізі валют і в цілому. Здійснюється контроль над позиціями.

Відповідно до МСФЗ (IFRS) 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації», валютний ризик виникає за фінансовими інструментами у валюті, яка не є функціональною і є монетарними за характером; ризики, пов'язані з перерахунком валют, не враховуються.

Головним чином, Група здійснює свою діяльність в таких валютах: українська гривня, Євро, долар США, російський рубль.

VII. Дослідження та інновації.

Група продовжує досліджувати та розвивати напрямок надання комплексних та професійних послуг з питань регулювання та фармаконагляду в Україні, країнах СНД, Грузії, В'єтнамі, Македонії, Боснії і Герцеговині та Сербії. Компанія підвищує ефективність роботи шляхом оптимізації бізнес-процесів. Дотримуючись вимог ДСТУ ISO 9001:2015 «Системи управління якістю. Вимоги» - для керівного та інженерно-технічного персоналу» з метою вдосконалення та досягнення забезпечення її результативності, здійснює навчання персоналу: концепція ISO 9001 спрямована на досягнення поставлених цілей, а виконання положень ISO 9004 дозволяє досягати поставлені цілі з більшою ефективністю.

Постійно проводить аналіз ринків дослідження і розробки нових лікарських засобів, проводить перегляд, стандартизацію, затвердження нормативної документації, необхідної для контролю якості лікарських засобів.

Розпочата реалізація ветеринарних препаратів (антибактеріальні препарати, кардіологічні та гастроентерологічні, дерматологічні та підприємства в цій сфері полягає в забезпеченні ветеринарної медицини високотехнологічними, ефективними та безпечними лікарськими препаратами і розробці нових препаратів, орієнтованих на потреби галузі.

Група співпрацює з виробниками, які відмовилися від проведення досліджень контролю якості на тваринах, замінивши в специфікаціях контролю тест «Пірогени», який проводився з використанням кроликів, на реактивний тест «Бактеріальні ендотоксини», а також почав виключати з ряду специфікацій тест «Аномальна токсичність» з використанням щурів. Дослідження тих продуктів, для яких не вдалося виключити контроль за показником «Аномальна токсичність», з використанням лабораторних тварин.

VIII. Фінансові інвестиції.

Станом на 31.12.2019р. фінансові інвестиції Компанії складають – 2 510 тис. грн., з них: частка в статуті дочірнього підприємства Корпорація «Артеріум» складають – 2 510 тис. грн.

IX. Перспективи розвитку.

Розширення спектру послуг у сфері взаємодії з регуляторними органами. У перелік послуг входять послуги з реєстрації та підтримання реєстраційних посвідчень, фармаконагляду та інші консультаційні послуги. Команда висококваліфікованих фахівців має досвід успішного ведення діяльності в 16 країнах світу для 6 категорій продукції: активних фармацевтичних інгредієнтів, лікарських засобів для застосування людиною, ветеринарних лікарських засобів, рослинних лікарських засобів, виробів медичного призначення, дієтичних добавок.

Одним із пріоритетів Дочірньої Компанії – Корпорації «Артеріум» є довгострокове лідерство та сталий розвиток цінностей Корпорації шляхом розширення бізнесу, визначення нових можливостей у задоволенні потреб охорони здоров'я, постійного покращення якості та формування високої довіри до продукції, що реалізується.

Протягом 2020 року Корпорація «Артеріум» було заплановано вихід на ринок чотирьох нових препаратів у ряді сегментів фармацевтичного ринку: С «Засоби, впливають на серцево-судинну систему», J «Протимікробні препарати для системного застосування», N «Засоби, що діють на нервову систему», D «Дерматологічні засоби». За попередніми прогнозами реалізація саме цих препаратів вплине на зростання виручки на 5-7% відсотків протягом наступних трьох років.

Крім того протягом 2020 року було заплановано реєстрація 10 препаратів на зовнішніх ринках, які до цього не були представлені для реалізації на експорт.

Група співпрацює з провідними вітчизняними виробниками лікарських засобів та має достатній портфель замовлень на постачання лікарських засобів вітчизняним та іноземним покупцям.

XI. Корпоративне управління.

Група знаходиться під спільним контролем юридичних осіб, що здійснюють стратегічне та оперативне управління діяльністю Групи. Протягом звітного періоду змін у складі керівництва Групи не відбувалося.

Кодекс корпоративного управління не прийнятий.